Glazba i pokret

Ljubobratović, Maja

Undergraduate thesis / Završni rad

2019

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Teacher Education / Sveučilište u Zagrebu, Učiteljski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:147:205535

Rights / Prava: In copyright / Zaštićeno autorskim pravom.

Download date / Datum preuzimanja: **2024-03-28**

Repository / Repozitorij:

University of Zagreb Faculty of Teacher Education - Digital repository

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU

UČITELJSKI FAKULTET

ODSJEK ZA ODGOJITELJSKI STUDIJ

MAJA LJUBOBRATOVIĆ

ZAVRŠNI RAD

GLAZBA I POKRET

Čakovec, rujan 2018.

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU

UČITELJSKI FAKULTET

ODSJEK ZA ODGOJITELJSKI STUDIJ

ČAKOVEC

ZAVRŠNI RAD

Ime i prezime pristupnika: Maja Ljubobratović

TEMA ZAVRŠNOG RADA: Glazba i pokret

MENTOR: Branimir Magdalenić, viši predavač

Čakovec, rujan 2018.

SADRŽAJ

SAŽETAK 2

SUMMARY 3

UVOD 4

1. GLAZBA 5

2. PRVA GLAZBALA: 6

2.1. IZRADA GLAZBALA 7

2.2. GLAZBALA STAROG SVIJETA 8

2.3. VRSTA GLAZBE 9

3. UTJECAJ GLAZBE NA DJEČJI RAZVOJ 10

3.1. GLAZBENE IGRE S PJEVANJEM 12

4. POKRET 18

4.1. SVIJEST O TIJELU U POKRETU 20

4.2. PLES 24

5. DAROVITOST 25

5.1. ZNAKOVI DAROVITE DJECE 28

6.ZAKLJUČAK 30

SAŽETAK

Tema i predmet ovog rada je glazba i pokret, a cilj je utvrditi njihovu povezanost. Utvrditi kako je nastala glazba, od kud potječe i kako se ona kroz stoljeća i godine mijenjala. Kako ona djeluje na djecu i na koji način trebamo postupiti sa ta dva pojma.

Glazba i pokret su urođeni svoj djeci i jedan su od glavnih čimbenika za njihov razvoj. Glazba pokreće, uveseljava, stvara napetost i rastužuje. To je umjetnost koja se stvara prirodnim putem- poput tišine, pjevanje ptica ili putem glazbala odnosno instrumenata. S druge strane pokret je povezan s glazbom, ako gledamo iz aspekta plesa. Pokret je kretanje koje omogućuje ljudskom tijelu da održava ravnotežu i stabilnost.

Riječ muzika dolazi od grčke riječi „mousike“, koja potječe od riječi „ muza“.

Niti jedno dijete ne može mirovati kada čuje glazbu, bio to namjeran pokret za ples ili instiktivno gibanje kada čuje glazbu. Pokret i glazba važni su za senzomotorički razvoj djeteta. U svakoj aktivnosti koju djeca izvode, glazba neće biti isključena, osim u onim aktivnostima gdje je to neizbježno. Čini se da je sve jednostavnije kroz glazbu i kroz ples. Glazba pomaže djeci kod manjka samopouzdanja i sramežljivosti. Kada pjevaju ili plešu osjećaju se kao u drugoj dimenziji i zaborave na svijet oko sebe. Glazbom se ljudi rješavaju stresa, nervoze, ona utječe na naše ponašanje i raspoloženje jednako kao i pokret. Pokret pomaže djeci i odraslima tako što utječe na ubrzavanje metabolizma, stanice mozga se razvijaju, poboljšava se koncentracija, dječja maštovitost postaje bogatija, razvija se senzibilitet za glazbu i pokrete.

Ključne riječi: glazba, slušanje glazbe, pokret, ples

SUMMARY

The theme and the subject of this work is the music and movement, and the goal is to establish their relationship. Determine how she came to music, from where originates and how it is through the centuries and the years changed. How it effects children and how we need to proceed with this two concepts.

Music and movement are innate to children and are one of the main factors for their development. Music moves us emotionally, makes us happy, creates tension, makes us sad.

The word music comes from the Greek word "mousike", which originates from the word "muse".

It is an art form that is created by natural means–such as silence, singing birds or through instruments. Furthermore, movement is directly related to music, if observed through the perspective of dance. Movement is made up of the motions that allow the human body to maintain balance and stability.

No child can rest when he or she is listening to music, whether it is a deliberate dance movement or instinctive motion. Movement and music are important for the sensomotoric development of the child. In any activity that children may perform, music will not be excluded except in those activities where it is inevitable. Life seems to be appear more simple while listening to music and dancing. Music helps children with lack of confidence and shyness. When they are singing or dancing, they feel like in another dimension and forget about the world around them. With music, people can get rid of stress and nervousness, due to the fact it affects our behavior and mood just as well as our movement. Movement helps children and adults in a way that accelerates metabolism, develops brain cells, improves concentration, enriches children's imagination and further increases sensitivity to music and motion.

Keywords: music, listening to music, movement, dance

UVOD

Glazba je bila i uvijek će biti sastavni dio kulturnog identiteta svake zemlje na ovome svijetu.

Glazba i pokret su urođeni svoj djeci i jedan su od glavnih čimbenika za njihov razvoj. Glazba nas mazi, stvara nervoznim, uz glazbu kližemo, gimnasticiramo-uživamo. Slušanje glazbe je najčešća aktivnost koju ljudi provode. Bila ona namjerno puštena od strane neke osobe ili se čuje samo u pozadini, većina ne može bez nje. Kroz glazbu ljudi iskazuju svoje emocije i djeca mogu puno toga naučiti. Nema mnogo zapisanih tragova iz drevnih vremena, ali iz drugih izvora saznajemo da je glazba imala vrlo snažnu vjersku, društvenu i zabavnu ulogu tijekom povijesti.

Objasnit ćemo i na koji način glazba sudjeluje u životu djeteta, kako ih obogaćuje, motivira na aktivnost i usmjerava na razne grane emocija.

Glazba i pokret su povezani na najvišoj razini koja može postojati između ta dva pravca. Mi, kao odgajatelji moramo biti svjesni da djeci trebamo omogućiti što više aktivnosti koji su vezani uz samu glazbu kako bi se razvijala njihova osjetila sluha, pažnja i koncentracija. Govorit ćemo o darovitosti i kreativnosti kod djece, kao i o svijesti o pokretu i o svom tijelu. Počet ćemo sa počecima glazbe i njenim razvijanjem kroz godine i stoljeća te kako je ona dosegnula svoj vrhunac u sudjelovanju odgoja i obrazovanja djece diljem svijeta.

Svi materijali koji su se koristili u istraživanju ovog rada su pisane literature, enciklopedije i članci sa internetskih stranica.

1. GLAZBA

Kako je nastala glazba? Glazba je postojala prije nego što su Sumerani u 4.st.pr.Kr. izmislili pismo. Tada se, možda, sviralo na glazbalima koji su proizvodili šumove. Imali su svoje bogove pa su plesali oko logorskih vatri i molili se s ostalim članovima plemena uz pratnju gazbala. Homosapiens je imao osjećaj i za umjetničke oblike što potvrđuju figurice (iz doba 30 000 godina pr.Kr.) i spiljski crteži iz jugozapadne Francuske i sjeveroistočne Španjolske. Takva plemenska glazba nije se zapisivala, nego se prenosila s koljena na koljeno, usmenom predajom.

Prva glazba je bila vokalna. Vjerojatno je to u početku bilo uzvikivanje od gudure ili podnožje velike stijene i tada bi nastao odjek. Tada su se održavale svečanosti- vikanje i pjevanje- u čast uspješnog lova i nastavljalo se stvaranjem ritma pljeskanjem, lupanjem nogama ili udaranjem dijelova tijela. Možda je tada to bio naš prvi glazbenik, a drvena klada, naše prvo glazbalo.

Zvuk se koristio i tijekom lova pa su lovci svoj položaj javljali pušući u praznu školjku, čiji se zvuk prenosio dalje od uzvika. Glazba je imala uporabnu svrhu, možda i ratničku kada bi se zaplašivao neprijatelj. Osim preživljavanja ljudi su se u svojim spiljama i skloništima zabavljali pa su udaranjem u kamenje i stijene u spiljama dobili slijed tonova- prva melodija- ili su stvarali šumove korištenjem trave u koju se puhalo držeći je među prstima. Možda su koristili ljuske oraha u kojima se nalazila osušena jezgra kao glazbalo koje su vezali oko gležnja i tako dobivali zvuk.

2. PRVA GLAZBALA:

Poznavanje glazbala seže u daleku prošlost. Prva glazbala su bila:

1. Kameni gong-

   je veliki okrugli kamen utisnut u zemlju ili obješen koji zazvoni nakon udarca.

[1]

2. Deblo stabla:
   udarcem toljagom u šuplje deblo stvara se zvuk
3. Grane:
   kad se grane saviju i opuste počinju brenčati (kao sibirski medvjed koji to čini radi vlastite zabave)
4. Trava:
   puhanjem u vlat trave stisnute među prstima, dobiva se cičanje visokog zvuka (poput piska u drvenim puhačkim glazbalima)
5. Školjka:
   kada se puhne u školjku sa slomljenim vrhom, nastaje glasan zvuk
6. Trska:
   prilikom puhanja vjetra trska i trava šušti (tako nastaje eoulska harfa)

[2]

[1] *Radio Merlin, 2017.*, URL: https://www.radio-merlin.com/gong-kupka-za-iscjeljenje/
[2] *Očaravanje, 2016.*, URL: https://www.ocaravanje.com/vjetar-i-trska/

7. Bambus:
   šuplje ili razrezane bambusove stabiljke na povjetarcu proizvode tonove (pretečka orgulja)

[3]

2.1. IZRADA GLAZBALA

Preživljavanje je u davno doba bila najvažnija briga, ali bilo je dovoljno vremena i za izmišljanje zabave. Ono što su praljudi imali oko sebe bile su kosti, posude, koštice, sjemenke, životinjska koža, tetive i tikve koje su domišljato pretvarane u prainstrumente. U njih se puhalo, natezalo, udaralo, treslo, pljeskalo, a ovisno o izumitelju i određenom zvuku iz naprava koja plemena nisu razumjeli, smatrali su vrlo uznemirujućima. Svirači glazbala su time postali tajanstveni i izazivali su strahopoštovanje i tada glazba i magija postaju povezani. Uskoro dobivaju nazive vračevi, glazbenici, čarobnjaci i postaju glavni širitelji glazbe. Sva ta glazbala pronađeni su u Europi prije 30 000 godina. [4]

1. Kost:
   osušena kost bez koštane srži na kojoj su načinjeni otvori za prste preteča je flaute
2. Opna:
   napeta koža neke životinje ili čvrsti list koji, udaranjem o njih, titraju i stvaraju zvuk
3. Posuda:
   ovisno o razini tekućine u posudi, nastaju zvukovi različite visine

[3] *Blog*, : http://pandeflauta.blogspot.com/2016/07/o-instrumentu.html
[4] Dearling, R.: *Enciklopedija glazbala*, Znanje d.d, 2005., str. 11

4. Luk:
   struna lovačkog luka proizvodi zvuk kad se odapne strijela (preteča violina i viola)

[5]

5. Tikva za vodu: ovisno o materijalu kojim se puni (tekućina, kamenje, sjemenke) proizvodi različite zvukove i šumove

[6]

2.2. GLAZBALA STAROG SVIJETA

Nekada davno bubnjari nisu bili zadovoljni dobivenim tonom. Bubnjeve je bilo lako napraviti pa su se ubrzo pojavili različiti tipovi s opnama i bez njih. Jednako tako, glazbalo sa strunama, moglo je proizvesti različitu visinu tona. Puhačka glazbala, sa različitom veličinom otvora za prste i mjesta na kojima se buši, proizvela su različitu visinu tonova. Tako da sviranje iz „razbibrige“, 3000 godine prije Krista, postaje umjetnost.

[5] *Streličarski klub „Velos“*, URL: http://skvelos.org/oprema-za-strelicarstvo/
[6] *Tradicija i običaji, Narodni. net, 2009.* URL: https://narodni.net/cmrk-ili-tikva-za-vodu-stara-svakodnevna-pomagala/

Usavršavao se način proizvodnje zvuka: [7]

1. Puhanje:
   flauta, Panova frula, trublja, rog
2. Prebiranje po strunama:
   harfa, lutnja, bas
3. Struganje:
   čegrtaljke
4. Udaranje:
   bubnjevi, ksilofon, zvona
5. Vrtnja:
   zvrk
6. Potresanje:
   različite vrste zvečki

2.3. VRSTA GLAZBE

Postoje različite vrste glazbe, a to su: pop glazba, rock, techno, rap, klasična glazba, džez, blues, izvorna, punk, metal, elektronska, house, folk.

Glazbeno scensko djelo u kojima je povezan ples sa pjevanjem i glumom, razvio se iz operete krajem 19.stoljeća i naziva se mjuzikl (engl.musical, skraćeno od engl. musical comedy, musical play: glazbena komedija, glazbeni igrokaz). [8]Mjuzikl je nastao oko 1900.godine u Americi. U prvoj polovici 20.stoljeća proširio se i u Europi. U Americi postoje čuvene ulice i dijelovi grada gdje se izvode brojni mjuzikli, kao što je Broadway u New Yorku ili West End u Londonu.[9]

Neki od poznatih mjuzikla su: „Čarobnjak iz Oza“ iz 1903.godine s glazbom P. Tietjensa i A. Baldwina Sloanea, „Peća i vuk“ iz 1936.godine Sergeja Prokofjeva, „Moje pjesme moji snovi“ iz 1950.godine čiju glazbu je skladao Richard Rodgers na tekst Oscara Hammersteina II, zatim „Priča sa zapadne strane“ iz 1957.godine na glazbu Leonarda Bersteina i „Jadnici“ iz 1980.godine, glazbu je skladao Claude-Michel Schonberg. „Briljantin“ iz 1978.godine i „Moulin Rouge“ iz 2001.godine.

[7] Dearling, R.: *Enciklopedija glazbala*, Znanje d.d, 2005., str. 13
[8] Mjuzikl. (2017, ožujka 14). '*Wikipedija, Slobodna enciklopedija* https://hr.wikipedia.org/wiki/Mjuzikl
[9] Childrens Book of Music: Svijet glazbe, Mozaik knjiga, 2011., str. 104

U Hrvatskoj ima nekoliko mjuzikla od kojih su najpoznatiji „Jalta, jalta“ Alfija Kabilja i „Dundo Maroje“ Đele Jusića.

3. UTJECAJ GLAZBE NA DJEČJI RAZVOJ

Glazba kao takva, sama po sebi ima veliki utjecaj u djetetovom životu. Ona utječe na nas duhovno i emocionalno. U nama budi osjećaje koji su neobjašnjivi. Glazba čak utječe i na fizički razvoj tako što djeluje na rad srca, puls i krvni tlak. Ubrzava se ili usporava ovisno o vrsti glazbe koju slušamo.

Prenaglašeni zvukovi štete razvoju djeteta. Njihov sluh otupljuje, a liječnici tvrde da se šteta time nanosi i živčanom sustavu djeteta. Umjesto toga, kako bi muzika za djecu bila ugodna, potrebno i poželjno je pustit muziku prilagođenu djeci, odnosno njihovoj dobi. Djeca uz muziku počinju izvoditi svoje prve pokrete koje treba kasnije njegovati, usmjeravati i razvijati. Kada djeca roditelja koja su često okružena glazbom, počinju pokazivati znakove razvijenih sposobnosti, roditelji pokušaju organizirati cijeli prostor samo u tom okruženju te im ne daju priliku da istraže ostale mogućnosti. To nije dobro. Djeca od jedne do tri godine pokazuju sve vrste sposobnosti: pjesničke, scenske, likovne i muzičke te ih ne smijemo ograničiti niti u jednoj od njih. [10]

Djeca u razdoblju do šest mjeseci života, zadovoljavaju se slušanjem glazbe. Ona reagiraju na nju gibanjem, odnosno kretanjem i raznim pokretima. Pokretima poput ljuljanja, gibanja glavom lijevo- desno, cupkanjem, udaranjem nogama... U drugoj godini njihovog života razvijaju se mašta i emocije. Emocije su za tu dob još uvijek nestabilne i mijenjaju se prema situaciji.

Područja koja su temeljna za poticanje djetetove rane glazbene osjetljivosti su:[11]

[10] Manasteriotti, V.: *Prvi susreti djeteta s muzikom*, Školska knjiga, Zagreb, 1981., str. 7
[11] *Glazbeni razvoj*, Dječji vrtić Bjelovar, URL: http://www.vrtic-bjelovar.hr/our-events/glazbeni-razvoj-djeteta/

1) Pjevanje- pjevanje se javlja u kasnijoj razvojnoj fazi govora, kada je dijete već preraslo govorne vježbe. Ono pjevanje doživljava kao igru. Razvijaju se estetski osjećaji, a pažljivim odabirom pjesama može se razviti i glazbeni ukus.
2) Sinteza glazbe i kretanje- pokazatelj prihvaćanja glazbe je najčešće pokret, gdje se razvija osjećaj za estetiku
3) Slušanje glazbe- slušanje glazbenog dijela više puta, zanimljivije je svaki put za stepenicu više ako se provodi kroz igru (igra s udaraljkama, stvaranje novog zvuka pomoću pomagala), plesom, pomoću lutki ili kroz priču
4) Sviranje- sviranje je važno za razvoj psihomotorike. Bez obzira što dijete možda ne zna svirati, treba mu omogućiti i dopustit da istražuje instrumente (štapići, udaraljke, triangl, zvončići...)

Od samog početka djetetova razvoja, dijete treba biti okruženo s tom vrstom umjetnosti. Muzika ima utjecaj da izaziva dječju radost u samim počecima života i pomaže pri razvoju govora. Sva djeca se rađaju s afinitetom za glazbu, samo ovisi hoće li se taj interes kroz godine pojačavati ili jenjavati zbog utjecaja raznih čimbenika. To su najčešće, sredina u kojoj živi, zainteresiranost roditelja i djetetova vlastita želja za tom aktivnošću. Slušanje muzike i razne muzičke igre doprinose razvoju muzičkog sluha, osjećaja za ritam i glas. Slušanje glazbe može isto tako poticati djecu u aktivnostima poput crtanja ili slikanja. Dijete koje ima problem sa socijalnim poteškoćama može se kroz glazbene aktivnosti izraziti, kroz pjesmu i igru.

„Djetetu mlađem od tri godine možemo pomoću kamenčića, pijeska, riže, šećera i sličnog materijala izraditi zvečke koje će ga naprosto očarati jer su spoj boja i zanimljivih zvukova.“ [12]

Potičući glazbeni razvoj u ustanovama, djelujemo pozitivno i na razvoj djeteta, što je glavna zadaća svakog kurikuluma ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja.

Dijete koje često sudjeluje u glazbenim aktivnostima, unaprijedit će sljedeće funkcije: [13]

[12] Vlainić, M., Jovančević, M., 2009., *U ritmu djetinjstva, Dijete, vrtić i obitelj,* URL: file:///C:/Users/ljubsi/Desktop/56_DVO_8_U_ritmu_djetinjstva.pdf

1) komunikacijske vještine (verbalne i neverbalne)
2) vizualnu i auditivnu percepciju
3) slušnu diskriminaciju
4) kognitivne procese, pamćenje, mišljenje, opažanje i djelovanje
5) motoričke vještine: grubu i finu motoriku
6) kreativnost i apstraktno mišljenje

Muzika može pomoći pri oblikovanju normi u društvu, ponašanju djece. Ona se provodi i kroz terapije djece. Istraživanje provedeno u Velikoj Britaniji, uključivalo je djecu koja su imala emocionalne poteškoće i poteškoće u ponašanju te su bila izrazito nemirna. Anne Savane, pokazala je da su se te poteškoće smanjile kada su im za vrijeme lekcija pustili Mozartove skladbe. [14]

3.1. GLAZBENE IGRE S PJEVANJEM

„Vrijednost je muzičkih igara u tome što se njima razvija sposobnost djece da pokretima izražavaju muziku, prije svega njezin karakter ili neki od njezinih izražajnih elemenata, dok muzika istovremeno utječe na pokrete djece da budu skladniji i ritmički izražajniji. To je razlog da muzičkim igrama utječemo na razvoj muzičkih sposobnosti djece, prije svega na razvoj sluha i osjećaja ritma“[15]

Svima je poznato da djeca uče kroz igru i da je to najbolji primjer učenja za njih. Igra je primarni način učenja o sebi i o drugima. Osim što je igra zabavan način kroz koji dijete uči, ona je zdrava. Postoji više načina kako bi se to moglo primijeniti sa djecom.

Logoritmičke pjesmice, koje su namijenjene roditeljima i odgajateljima najbolje su za djecu do tri godine jer ritmički pokreti i pjevanje stimuliraju dječji razvoj. [16]

---

[13] Belajec, S.: Utjecaj glazbe na dječji razvoj, Roditelji. hr., 2014., URL: http://www.roditelji.hr/obitelj/zdravlje/utjecaj-glazbe-na-djecji-razvoj/

[14] *Utjecaj glazbe na razvoj, emocije i socijalne vještine kod djece, Klinfo, 2012*., URL: http://klinfo.rtl.hr/djeca-2/skolarci/utjecaj-glazbe-na-razvoj-emocije-i-socijalne-vjestine-kod-djece/

[15] Manasteriotti, V.: *Muzički odgoj na početnom stupnju. Metodske upute za odgajatelje i nastavnike razredne nastave*, Školska knjiga, Zagreb, 1982.

[16] Herljević, I., Posokhova, I.: *Govor, ritam, pokret*, Ostvarenje, 3.izdanje, 2007., str.6

Pjesmice same po sebi na prvu asocijaciju služe za pjevanje i zabavu. Međutim, postoji jako puno načina učenja kroz te iste. Pjesme za automatizaciju i diferencijaciju izgovora glasova služe da bi djeca mogla kroz tekst pjesme naučiti ili poboljšati izgovor glasova. Logoritmičke igre služe kao glazbena i ritmička stimulacija. Osim samog ritma, pomažu i za razvoj slušne percepcije i za razvoj emocionalnog stanja djeteta. Kratke pjesme, obično se izvode uz pokazivanje i pokretanje jednog dijela dječjeg tijela i to su, možemo reći, prve pokretne i ritmičke igre koje se sa djetetom počinju provoditi.

Vrste logoritmičkih igara i pjesmica za najmlađe su: [17]

1) Hopsalice: „Pleši, pleši, maleni“, „Vrabac“, „Skači, skači, malena“, „Uz kupanje“

   Primjer: „Uz kupanje“

   Hopa-cupa Hajd' u vodu,
   hopa- cupa, Hopla, hopla,
   malu bebu voda je plitka,
   mama kupa. voda je topla!
   (dijete cupkamo na koljenima pa ga spuštamo)

   Ritamski zapis:

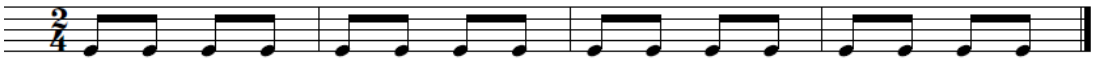

[17] Herljević, I., Posokhova, I.: *Govor, ritam, pokret,* Ostvarenje, 3.izdanje, 2007., str.65-105

2) Gegalice- ljuljacice: „ Din- Don“, „Igrao se mali slon“, „Žaba i roda“

Primjer: „Igrao se mali slon“

Din-don, din- dan- don,

igrao se mali slon!

Din-don, din- dan- don,

igrao se mali slon!

Bacao je loptu gore,

lovio je loptu dolje.

A onda: pljus!

Lopta je pala u more!

(ljuljamo dijete na koljenima)

Ritamski zapis:

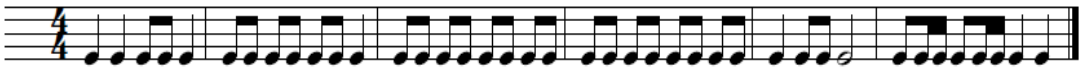

3) Pljeskalice- tašunalice (ističemo ritam pljeskanjem): „Ptičica“, „Dođi, maco, u kuću“

Primjer: „Ptičica“

Plješći, plješći, hajde- de,
kupit ću ti cipele.
I jednog janjca
što po polju tanca.
(u ritmu plješćemo rukama)

I još jednu ptičicu koja pjeva pjesmicu: „Friu- friu- friu-li
friu- friu- friu- la!

4) Igre na dlanu- vježbe mikromotorike: „Mama kuha puru“, „Ide, ide bubamara“

Primjer: „Mama kuha puru“

Mama kuha puru
za maloga Juru.
Jura dlanom pljesne,
pura o pod tresne!

Ritamski zapis:

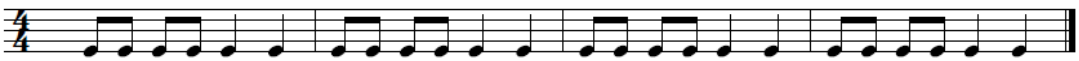

5) Igre rukama: „Ova ruka prosi“, „Kokoš“

Primjer: „Ova ruka prosi“

Ova ruka prosi pa sve doma nosi.
Tko joj da, Bog mu da.
Tko ne da, ispala mu zuba dva,
kao mišu repica!

Jedan dva, jedan dva.

(Dijete treba opustiti ruku pa odrasli s njom maše amo tamo i u jednom trenutku treba neočekivano, ali lagano udariti dijete. Dijete treba paziti da to spriječi)

6) Igra traženja
7) Igra oponašanja radnji rukama

Logoritmičke pokretne igre služe za djecu od tri do sedam godina. Ove vrste igara djeci služe za poboljšanje i vježbu koordiniranosti, usavršavanje pažnje, spretnosti i kinestetičke inteligencije. Ujedno utječu i na razvoj pamćenja, razmišljanja i orijentaciju u prostoru. Pomažu i na društvenoj razini. Djeca uče o zajedništvu, porazima i pomaganju drugima. Pogađaju i razlikuju zvukove koji proizvode određeni materijali, riža, kamen, grah, gumbi, sjemenke... i poziciju odakle taj zvuk dolazi. Zadatak se može otežati tako da se istovremeno zadaju dva zvuka.

Vrste pokretnih igara:

1) Igre lovice: „Kvočka, lisica i pilići“, „Pas i mačka“, „Žabice i roda“

   Primjer: „Kvočka, lisica i pilići

   Šetaju se pilići
   po zelenoj livadi.
   „Pi- pi, pi- pi, pilići,
   nemojte mi pobjeći,
   držite se mamice,
   čuvajte se lisice.“

   (Jedno dijete je lisica, odgajateljica kvočka, a ostala djeca pilići. Kvočka brani i čuva svoje piliće od lisice.)

2) Igre skrivača: „Auto i golubi“, „Medo“, „Mačka i vrapčići“

   Primjer: „Medo“

   Mala djeca tra- la- la, budila su medvjeda.
   Ručicama pljeskala: tapa- tapa, tapa- tap!
   Nožicama lupala: klapa- klapa, klapa- klap!
   Ustaj medo, hopa- haj, malu djecu potjeraj!
   (Jedno dijete je medvjed, ostala djeca su u skrovištima. Djeca izlaze iz svojih skrovišta i oko njega pjevaju.)

3) Igre odabiranja: „Golub“, „Bubamara“, „Vojska i tunel“

Primjer: „Golub“

Leti, leti golube,
onda dođi do mene,
daruj meni cvjetak bijeli, pa
me tako razveseli.
Misli, misli! Odaberi!
Kome dati cvjetak bijeli.

(Odabere se dijete koje će biti „golub“, on dobije cvijet. Ostala djeca oblikuju krug i pjevaju u kolu.)

„Sad se, sad se, sad se zna, tko se kome dopada!“

(Golub leti i maše rukama i dodaje cvijet nekom drugom djetetu, zatim opet svi zajedno pjevaju i plešu!)

4) Igre pogađanja: „Pogodi tko je to“, „Pogodi što je u vrećici“

Primjer: „Pogodi tko je to!“

"Diri- diri,
biri, biri
žmiri, žmiri
i ne viri!“

(Djeca hodaju u kolu i pjevaju, iz kola ulazi jedno dijete i nešto kaže, a dijete koje žmiri treba po glasu pogoditi tko je to i reći njegovo ime)

5) Igre oponašanja pokreta: „Kolo, kolo, okolo“, „Mali vlak“, „Male ruke“

Primjer: „Male ruke“

Male ruke klap! Klap! Klap!
Male noge tap! Tap! Tap!
Lijevo- desno, jedan- dva,
mali smo i ti i ja!
Male ruke klap! Klap! Klap!
Male noge tap! Tap! Tap!

Gore- dolje, jedan- dva, mali
smo i ti i ja.

Sad se k meni okreni,
obje ruke meni daj
i veselo poigraj
hopa- cupa, hopa- haj!

(djeca izvode pokrete i pjevaju)

„Čitav dječji svijet pretočen je u igru riječi i stiha. Od glasa do riječi, od stiha do pjesmice, od poteškoće do razrješenja govorno- slušne percepcije.“ [18]

4. POKRET

Pokretna igra služi učvršćivanju usvojenih motoričkih i govornih vještina. U njoj djeca uvježbavaju koordiniranost, emocionalnost i točnost različitih pokreta, usavršavaju aktivnu pažnju, brzinu motoričke reakcije, spretnost i kinestetičku inteligenciju.[19]

[20]

Od pretpovijesnog se doba, pokret koristio u plesu. Plesalo se pri svečanostima, obredima, bitkama, dobrom lovu, plesalo se u paru ili skupno. Udaraljke pripadaju najstarijoj instrumentalnoj pratnji prvom plesu. Da bi se razvio pokret djeca trebaju poznavati pjesmu pa ih stoga treba naučiti pjevati.

Posebno treba njegovati folklorne plesove koji se prenose iz naroda. Za europsko područje postoje klasični društveni plesovi i to su valcer, tango, step, blues i grupa foxtrot plesova.

[18] Herljević, I., Posokhova, I.: *Govor, ritam, pokret*, Ostvarenje, 3.izdanje
[19] Herljević, I., Posokhova, I.: *Govor, ritam i pokret*, Ostvarenje, Pušćine, 3.izdanje, 2007. str. 84
[20] *Hrvatski institut za pokret i ples*, 2014. URL: https://narod.hr/kultura/hrvatski-institut-za-pokret-ples-najavio-tri-medunarodna-plesna-gostovanja

Postoje razni pokreti, odnosno različiti načini poticanja nekog pokreta tijela. Kada govorimo o pokretima tijela mislimo na pljeskanje ruku, nogu, izvođenje ritma pomoću udaraljki, tamburina i drugih ritmičkih instrumenata i audio pomagala.[21] Pokret postaje ples kada se skladno poveže gibanje tijela s melodijom u određenom ritmu i tempu. Iako jednostavno zvuči, nimalo nije lako izvedivo.

U predškolskoj dobi tijekom rasta i razvoja, organizam je najosjetljiviji na utjecaj različitih tjelesnih aktivnosti koje utječu na poboljšanje motoričkih sposobnosti. Pokret i ples potiče funkciju krvožilnog i dišnog sustava, djeluje na koštano- mišićni sustav i imunološki sustav koji je važan za održavanje zdravlja i prevenciju kroničnih i akutnih bolesti.

U današnjem svijetu kada su poslovi statičke prirode, važno je slobodno vrijeme iskoristiti i ispuniti konstruktivnim aktivnostima koje bi ljudima pružile zadovoljstvo i fizičku aktivnost. Mnogo je rekreativnih sportskih klubova i kulturno umjetničkih udruga koje pomažu u tome. Osim zadovoljstva oni pružaju psiho-fizičko osvježenje takvoj vrsti rekreacije. Takva aktivnost pridonosi razvijanju mentalnih i fizičkih snaga te povećava učinkovitost na poslu. Treba se gibati i kretati.

Stara kineska poslovica glasi: „I put oko svijeta počinje prvim korakom.“[22]

U razvijanju dječjih pokreta, najviše pažnje posvećujemo njihovim rukama. Za to postoje i odgovarajuće igre: [23]

„Gdje su tvoje ručice?“

Igra se na način da mi, kao odgajatelji, djeci postavljamo pitanja poput:

1) „Gdje su vaše ručice?“, na što djeca pokazuju ruke, dižući ih uvis i odgovaraju: „Tu su naše ručice.“
2) „Kako plješću ručice?“, djeca plješću zatim dlanom o dlan
3) „Gdje su tvoji prstići?“, djeca pružaju ruku u naprijed i govore: „Tu su moji prstići.“

[21] Findak, V.: Tjelesna i zdravstvena kultura u osnovnoj školi, Školska knjiga- Zagreb 1986.str. 176
[22] Maletić, A.: *Pokret i ples*, Kulturno- prosvjetni sabor Hrvatske, Zagreb, 1983., str.11
[23] Manasteriotti, V.: *Prvi susreti djeteta s muzikom,* Školska knjiga, Zagreb, 1981., str. 33

Na isti princip se može i odigrati sa drugim dijelovima tijela, poput nogu ili glave. Što su motorika i govor razvijeniji, to je mogućnost razvijanja djetetova osjećaja za ritam veći.

4.1. SVIJEST O TIJELU U POKRETU

O spoznaji pokreta čovjek zna i pretpostavlja vrlo malo toga. Za svaki pokret zaslužne su moždane stanice i mozak kojim se krećemo i upravljamo svojim tijelom. Još i dan danas, čovjek je kao jedna nepoznata supstanca u svijetu gdje se istražuju pojedinosti njegovog fiziološkog stanja. Bez obzira, poznavajući anatomiju tijela i osnove fiziologije tijela, uvijek će se otkriti nešto novo zbog čega i kako se događa taj pokret te koliko čovjeku treba kako bi naučio neko novo gibanje, u umjetničkom smislu.

Osjet za pokret nije toliko u središtu, kada govorimo u umjetničkom smislu već je on dobiven usavršavanjem i vježbom. Osim u plesu, pokret mora biti usavršen i u nekim drugim radnjama. Tako postoje razne vrste poslova gdje čovjek mora biti usredotočen na svoje gibanje i na svoj položaj pokreta kako bi se održavala ravnoteža tijela. To je slučaj kod nekih djelatnosti (mornari, građevinski radnici, padobranci, a isto tako u mnogih drugih sportaša i gimnastičara).[24] Pokretima tijela ne samo da možemo prikazivati naše vještine koje smo usavršili, nego možemo i pokazati svoje osjećaje. Svi smo mi različiti i na različite načine pokazujemo svoje emocije.

Djecu u ranoj dobi, najviše zaintrigiraju ruke. Promatrajući svoje ruke počinje se igrati njima, promatra predmete koje prima slučajno, a nakon nekog vremena i svojevoljno. [25]

Poznato je da je u razvoju djeteta jako važna motorička aktivnost. Što je aktivnost veća, time se brže i bolje razvija njegov govor. Ritmičke pjesmice i brojalice s dvosložnim riječima prati se odgovarajućim pokretima prstiju. Tada dijete nesvjesno provodi gimnastiku za šake i prste. Uči se u vrlo sporom tempu prvo jednom, a zatim drugom rukom. Najsloženije je izvoditi brojalicu s obje ruke istovremeno. Svaka

[24] Maletić, A.: *Pokret i ples*, Kulturno- prosvjetni sabor Hrvatske, Zagreb, 1983., str. 19
[25] Manasteriotti, V.: *Prvi susreti djeteta s muzikom*, Školska knjiga, Zagreb, 1981., str. 17

vježba se ponavlja tri do pet puta. Prijelaz s pokreta na pokret treba biti ujednačen, u istom ritmu, opušten, a takav treba biti i govor.

Osim govora s pokretima postoje i igre s prstima koje su više statične, ali u mlađoj dobi je ta vježba s kombinacijom prstiju izuzetno zahtjevna. Danas je popularno napraviti srce s prstima, koliko god to izgledalo jednostavno djeci, pogotovo onoj mlađe dobi, to je izuzetno teško. Prsti se mogu staviti u položaj koji imitira neki predmet ili životinju.

Primjer pjesmica i vježbi za razvoj mikromotorike: [26]

1.

Šake zajedno ja slažem,
prstićima tim pomažem.

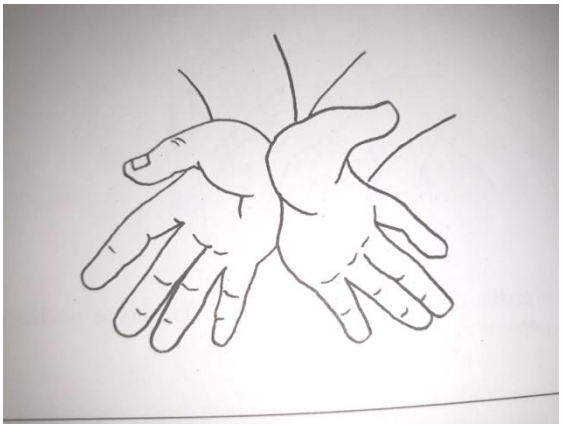

Podigni se!
Istegni se!

[26] Herljević, I., Posokhova, I.: *Govor, ritam i pokret*, Ostvarenje, Pušćine, 3.izdanje, 2007, str. 122

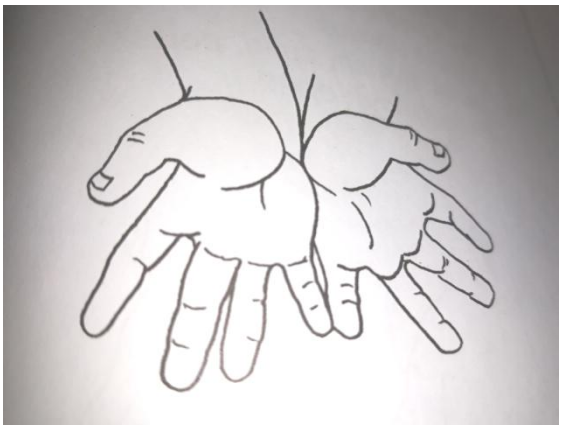

Prstić prstiću pritisni

ti!

A sad šake,

opet stisni!

2. Postoje razne igre koje pokretom otkrivaju nešto novo i zanimljivo. Pomažu djetetu oko motorike šake i prstiju.

Berem, berem bobice sa te lijepe grančice. Uberemo sve bobice prije neg što dođu ptice. Ostala je prazna grana, prazna grana je lagana.

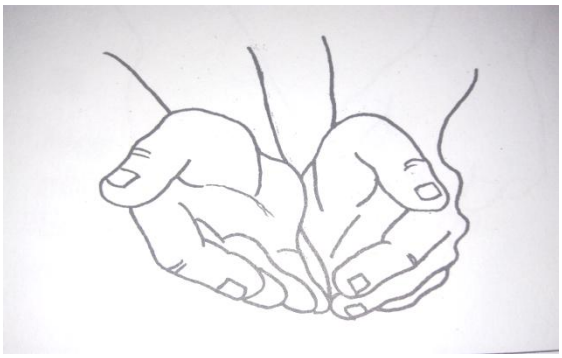

Imam punu košaricu

za mamicu i taticu.

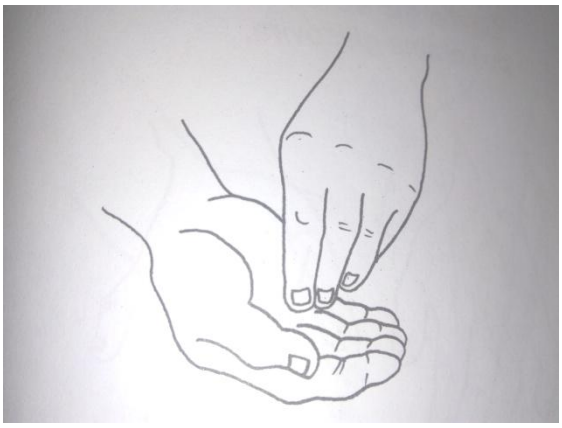

Uh, teško mi je nositi,
moram malo pojesti.

Jednu, dvije, i još malo.

Joj, pa što je sad ostalo?

Jedan, dva, tri, četiri, pet,
možeš opet započet!

4.2. PLES

Ples je dio umjetnosti. Plesni pokret je neuobičajen način kretanja i zahtijeva pojačanu moždanu aktivnost i učenje. Bilo kakva fizička aktivnost i kretanje je važno za naše zdravlje, osobito ples. Što je pokret koji se izvodi složeniji, to je jača sinaptička veza u mozgu prilikom razmišljanja. Npr. sviranje klavira je vezano uz uspješnije rješavanje matematičkih zadataka.

[27]

Za djecu predškolske dobi vrlo je važno od početka raditi na motoričkim gibanjima. Za njih je puzanje jako važno. Ono je početak njihovog razvoja gdje razvijaju svoje mišiće i kosti sa malim pokretima. Za djecu je ples najbolji izvor istraživanja i razvijanja pokreta i kreativnosti. Ples utječe na lijepo držanje tijela, na skladnost pokreta, razvija se osjećaj za lijepo i ritmičko kretanje.

Najbolji način motoričkih gibanja mlađoj djeci i djeci u razvitku je ples. Iako djeca u toj dobi smatraju da ples služi samo za zabavu, ono itetkako utječe na mnoge druge aspekte tog dijela. Plesom se utječe na antropološki status svakog djeteta. Prvenstveno utječe na djetetovu koncentraciju, ubrzava metabolizam, poboljšava ravnotežu, koordinaciju i fleksibilnost. Plesom se razvija pamćenje. Kada se ples odvija u skupinama, djeca se oslobađaju sramežljivosti, brže se socijaliziraju sa drugom djecom, uče se toleranciji i međusobnom razumijevanju te počinju shvaćati pojam „timski rad“. Kroz ples razvijaju svoju kreativnost. Osim što utječe na fizičku aktivnost, ples utječe i na mozak.

Ples je usko povezan uz tjelesno vježbanje i usvajanje bitnih teorijskih i motoričkih znanja. Plesne forme su balet, jazz dance, suvremeni ples, društveni plesovi, step, folkor i street dance.[28]

---

[27] *Zašto je ples idealna aktivnost za predškolce, 2013. URL:* http://klinfo.rtl.hr/djeca-2/predskolci/zasto-je-ples-idealna-aktivnost-za-predskolce/

[28] Ples. (2018, travnja 6). '*Wikipedija, Slobodna enciklopedija*. https://hr.wikipedia.org/wiki/Ples

U Hrvatskoj svako geografsko područje ima svoj izvorni ples i upoznavanjem tih plesova, razvija se ljubav prema svom kraju, razvija se osjećaj pripadnosti svom narodu, širi se znanje o poznavanju plesova drugih krajeva i poznavanju naše zemlje, odnosno njeguje se i razvija se ljubav prema domovini.

Postoje dvije točke objašnjenja kako ples utječe na mozak za razliku od drugih tjelovježbi: [29]

1) Ples je aktivnost koja zahtijeva donošenje brzo izmjenjujućih trenutnih odluka što aktivira mozak, za razliku od npr. trčanja gdje imamo konstantno ponavljanje istih pokreta bez razmišljanja
2) Ples obuhvaća više moždanih funkcija odjednom- kinetičku, racionalnu, mišićnu i emocionalnu što dodatno povećava živčanu povezanost

Sa djecom se u svakoj ustanovi mogu organizirati plesni zborovi. Plesni zborovi u kojima sudjeluju djeca skupa sa odgajateljem, organiziraju se da uz pjesmu koju pjevaju, dodaju plesne pokrete, sudjelujući svi skupa te se tako dobiva bolji cjelokupni dojam nastupa. „Zborni ples otvara oči za ritam i pokret koji nas okružuje.“, rekao je I.Bartenieff [30]

5. DAROVITOST

Darovitost je neuobičajena sposobnost da dijete ili odrastao čovjek svlada određene zadatke prije svojih vršnjaka, da ih radi sam ili da ima samo veliku motivaciju za svoj cilj.

[29] *Utjecaj plesa na mentalno zdravlje i inteligenciju, Plesna škola La Tynko*, 2017., URL: http://plesna-skola.hr/ples-mozak-utjecaj-plesa-mentalno-zdravlje-inteligenciju/
[30] Maletić, A.: *Pokret i ples*, Kulturno- prosvjetni sabor Hrvatske, Zagreb, 1983., str. 215

U ustanovama poput vrtića postoji puno nadarene djece koje odgajatelji ne primjećuju i ne znaju prepoznati osobitosti djece koje pokazuju osobine nadarenosti. Iako, nadarenu djecu najlakše je uočiti kroz i u usporedbi sa svojim vršnjacima.

„Darovitost je sklop osobina koja omogućuju pojedincu da dosljedno postiže izrazito iznad prosječan uradak u jednoj ili više aktivnosti kojima se bavi.“ [31]

Ako se u situaciji nađu odgajatelji koji nisu upoznati s darovitom djecom i ako se neko dijete po svojim mogućnostima u izvršavanju zadataka iskaže među ostalom djecom po drugačijem načinu i brzini rješavanja tog zadatka, možemo ga svrstati u „darovito“ dijete. Prema svakom djetetu se treba ponašati kao da je potencijalno darovito i osigurati mu odgoj i obrazovanje te okruženje, koji će na najbolji mogući način poticati njegov razvoj i razvoj njegovog potencijala.

Postoji jedno objašnjenje koje glasi: „darovitima možemo smatrati one pojedince koji imaju visoko razvijene sposobnosti, a talentima one koji postižu visoka postignuća u nekim aktivnostima“, rekao je Gagne (1985.).

Stručnjaci su sastavili zajedničke karakteristike darovite djece: [32]

1) vrlo rano i pravilno počinje upotrebljavati veliki broj riječi, rano nauči čitati
2) voli pomno proučavati i pamti informacije o promotrenom predmetu
3) ima sposobnost koncentracije dulje no što je uobičajeno za većinu djece (vršnjake)
4) pokazuje vrlo rano zanimanje za neko područje djelovanja (crtanje, glazbu, brojeve...)
5) vrlo rano otkriva uzročno-posljedične i apstraktnije odnose
6) iznimno je radoznalo, postavlja pitanja
7) uporno je i ne odustaje od područja svog interesa
8) ima izrazit smisao za zabavu i humor
9) lako formulira probleme
10) ima izvrsno razvijene motoričke vještine (u odnosu na vršnjake)
11) može logički organizirati informacije
12) visoko je motivirano i strasno usmjereno svojim ciljevima i njihovu

[31] Cvetković Lay, J., Sekulić Majurec, A.: *Darovito je, što ću s njim?,* Alinea, Zagreb, 2008. str.15
[32] Jurasić, A.: *Darovita djeca*, 2011., URL: http://klinfo.rtl.hr/modules/mod_category/data/darovita_djeca.pdf

ostvarenju

13) ima visoku razinu energije i potrebno mu je manje sna (djeluje hiperaktivno)
14) iznimno je maštovito
15) rutinske stvari često mu dosade (npr. spremanje, oblačenje)

Postoje smjernice po kojima se radi program za darovitu djecu koja će im osigurati: [33]

1) Poticati širenje temeljnih znanja i razvoj verbalnih sposobnosti
2) Uvažavati specifične dječje interese, omogućiti im da ih zadovoljavaju i produbljuju
3) Omogućiti djetetu da uči ono što ga zanima
4) Omogućiti djetetu da uči na način koji mu najviše odgovara
5) Organizirati za dijete složenije aktivnosti
6) Postavljati više očekivanja u pogledu neovisnosti i ustrajnosti u radu na postavljenim zadacima
7) Osigurati korištenje što raznolikijeg materijala u radu
8) Osigurati više vremena za rad
9) Poticati tumačenje osobnoga i tuđeg ponašanja i osjećaja
10) Stvarati prigode za razvijanje i izražavanje sposobnosti vođenja
11) Ohrabrivati kreativno i produktivno mišljenje

Odgajatelju se u svemu tome pripisuje velika uloga u poticanju darovitosti kod djece. Ono što je jako važno i što bi svi trebali znati je da nije bitno kako se nešto radi nego što se radi. Da bi odgajatelj svoju zadaću obavljao kako treba, treba iskazivati kreativnost, biti prilagodljiv, usmjeravati pažnju na ono što djeca mogu, a ne što ne mogu, pažljivo promatra dječje ponašanje.

Najvažnije od svega je da odgajatelj u svojoj skupini prepozna darovito dijete.

Jednako kao što pričamo o darovitoj djeci koja pokazuju jako veliki interes za glazbu ili se već i bave glazbom od najranije dobi, možemo isto tako spomenuti i velike glazbenike poput Mozarta i Beethovena. Mozart je svoje zanimanje za glazbu pokazao već sa četiri godine kada je svom ocu pokazao notni papir s prvim

[33] Cvetković Lay, J., Sekulić Majurec, A.: *Darovito je, što ću s njim?,* Alinea, Zagreb, 2008. str.57-60

pokušajima oko sastavljanja koncerta[34]. Sa deset godina napisao je svoj prvi oratorij.[35]

Darovita djeca naprednija su od ostalih vršnjaka što se tiče muziciranja u ranijoj dobi, ali emocionalno i socijalno su na istoj razini. Upravo zato se od njih ne bi smjelo očekivat nešto više od onoga što oni nude za svoju dob. Treba ih osvijestiti da to što su oni bolji od druge djece u nekom području, ne znači da su vrjedniji od druge djece. Ono što je bitno je da dijete treba biti okruženo roditeljskom potporom i ljubavlju te da mu se trebaju osigurati dobri materijalni poticaji kako bi se otkrila darovitosti, ako ona uopće i postoji. Od svih drugih nadarenosti koje postoje, glazbena nadarenost se može uočiti prije svih. Glazbeno nadareno dijete može zapamtiti melodiju i ritam. [36]

5.1. ZNAKOVI DAROVITE DJECE

Važnu ulogu u razvoju darovitosti imaju vanjski čimbenici i nasljednost koju dijete ne mora nužno naslijediti. Potencijal za glazbu može se prepoznati i kod djece čiji roditelji nisu glazbeno obrazovani niti imaju predispozicije za to. Najraniji znak da je dijete darovito je njegovo zanimanje za glazbu i uživanje u tom zvuku. [37]

Djeca mogu sama svojom voljom pjevati, svirati melodiju pa čak i izmisliti sami svoju melodiju. Takva djeca, ako počnu sa glazbenim obrazovanjem puno brže će napredovati od djeteta koji je upisan u glazbenu školu bez ranijih naučenih znanja.

Sva djeca pokazuju osjetljivost na jezičnu strukturu, ali samo ona glazbeno nadarena reagiraju na tu istu. Isto tako, nadarena djeca već nakon prvog slušanja mogu ponoviti i oponašati pjesmu. Glazbeno darovita djeca, totalno su druga priča od ostale djece. Ako odaberu opciju sviranja instrumenta, vrlo brzo mogu svoje stvaralaštvo pokazati u obliku sposobnosti koje imaju, a to je da melodiju mogu

[34] Andreis, J.: *Povijest glazbe*, Izdanje matice Hrvatske, Zagreb, 1942.

[35] Vokalno- instrumentalno dijelo skladano za soliste ili zbor i orkestar.

[36] Čudina-Obradović, M.: *Nadarenost - razumijevanje, prepoznavanje, razvijanje*, Školska knjiga, Zagreb, 1990.

[37] *Glazbeno nadarena djeca*, Čuvarkuća, URL: http://www.cuvarkuca.hr/preporuka/glazbeno-nadarena-djeca/

transponirati u drugi tonalitet. To ne znači da će dijete kasnije nastaviti sa glazbom, nego će možda svoju darovitost iskazati na neki potpuno drugi način ili će se tijekom života odlučiti za drugi smjer.

Darovita djeca su puno više živahna, temperamentnija za razliku od svojih vršnjaka, često i nemirna, postavljaju neobična i česta pitanja, domišljati su i u nekim područjima zahtjevni. Prije će napraviti ono što oni odluče nego što odgajatelj traži od njih. I zbog toga odgajatelj treba biti strpljiv.

Znanstvenici upozoravaju na činjenicu da rano otkrivanje darovitosti kod djece i dodatno poticanje njihove sposobnosti otvara više mogućnosti da ono kasnije ostvari svoje potencijale i iskaže svoju darovitost. [38]

Trebamo omogućiti darovitoj djeci individualizirani i diferencirani pristup jer im time omogućujemo i stvaramo put koji najbolje odgovara cjeloukupnom razvoju. Pravo na to imaju sva djeca.

[38] Cvetković Lay, J., Sekulić Majurec, A.: *Darovito je, što ću s njim?,* Alinea, Zagreb, 2008. str.55

6. ZAKLJUČAK

Glazba je bila i uvijek će biti prisutna u životu ljudi diljem svijeta. Osim što može služiti kao način izražavanja osjećaja, emocija, može biti i način komunikacije, odnosno može se shvatiti kao način komunikacije. Sama činjenica da se glazba koristi u odgoju i obrazovanju sa djecom i da djeca kroz glazbu uče, dovoljan je dokaz da ona ima veliku moć. Ona isto tako služi i kao sredstvo opuštanja, veselja i zabave. Isto tako, puno ljudi je iskazalo činjenicu da glazba pomaže poboljšanju koncentracije kada je u pitanju učenje ili rad.

Glazba je vrlo bitna za razvoj djeteta. Ona pozitivno utječe na njegove sposobnosti i potiče razvoj odnosa prema glazbi, odnosno općenito o samoj umjetnosti kao takvoj. U predškolskoj dobi, sama glazba postaje bitan učinak za razvoj djetetovih kognitivnih, motoričkih, afektivnih i kreativnih sposobnosti i utječe na inteligenciju te se razvijaju i socijalne vještine. Kod djece koja imaju problema sa prilagodbom i sa socijalnim poteškoćama, lakše se izražavaju kroz igru i kroz pjesmu te se razvija njegovo samopouzdanje. Ono što je jako zanimljivo je činjenica da čak u embrionalnoj fazi, majka može komunicirati sa djetetom kroz pjesmu, a istraživanja su pokazala da kada se dijete rodi, majka sa tom melodijom može uspavati i smiriti dijete. Glazba ima toliku moć da se koristi i u terapijske svrhe. Kod straha koji imamo, npr. zubar, puštanje klasične glazbe može dovesti da tijelo proizvodi endrofin (spoj koji povećava prag boli i smiruje tijelo). Isto tako, sami tekst neke pjesme obogaćuje djetetov vokabular. Potičući glazbeni razvoj u ustanovama, djelujemo pozitivno i na razvoj djeteta, što je glavna zadaća svakog kurikuluma ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja. Glazba jednostavno unosi veselje, pozitivnu energiju, volju za igrom i srećom.

Područja koja su temeljna za poticanje dječje glazbene osjetljivosti su kao što sam prije i navela su pjevanje, sviranje, slušanje glazbe, sinteza glazbe i kretanje. Razna istraživanja dokazuju da djeca koja su glazbeno obrazovana, postižu bolje rezultate na ostalim testovima, za razliku od svojih vršnjaka koji nemaju glazbeno obrazovanje. Isto tako, glazbeno obrazovanje potiče bolju sposobnost učenja i pomažu pri radu živčanog sustava kod djece. Jednom riječju, glazba je neizostavan doprinos boljem razvoju djeteta i ljudskog roda općenito.

Literatura:

1. Andreis, J.: *Povijest glazbe*, Izdanje matice Hrvatske, Zagreb, 1942.
2. Belajec, S.: *Utjecaj glazbe na dječji razvoj*, Roditelji. hr., 2014., URL: http://www.roditelji.hr/obitelj/zdravlje/utjecaj-glazbe-na-djecji-razvoj/
3. Blog, http://pandeflauta.blogspot.com/2016/07/o-instrumentu.html
4. Cvetković Lay, J., Sekulić Majurec, A.: *Darovito je, što ću s njim?,* Alinea, Zagreb, 2008
5. Dearling, R.: *Enciklopedija glazbala*, Znanje d.d, 2005.
6. Findak, V.: *Tjelesna i zdravstvena kultura u osnovnoj školi*, Školska knjiga-Zagreb 1986
7. *Glazbeni razvoj*, Dječji vrtić Bjelovar, URL: http://www.vrtic-bjelovar.hr/our-events/glazbeni-razvoj-djeteta
8. Herljević, I., Posokhova, I.: *Govor, ritam i pokret*, Ostvarenje, Pušćine, 3.izdanje, 2007.
9. *Hrvatski institut za pokret i ples*, 2014., URL: https://narod.hr/kultura/hrvatski-institut-za-pokret-ples-najavio-tri-medunarodna-plesna-gostovanja
10. Jurasić, A.: *Darovita djeca*, 2011., URL: http://klinfo.rtl.hr/modules/mod_category/data/darovita_djeca.pdf
11. Maletić, A.: *Pokret i ples*, Kulturno- prosvjetni sabor Hrvatske, Zagreb, 1983.
12. Manasteriotti, V.: *Muzički odgoj na početnom stupnju. Metodske upute za odgajatelje i nastavnike razredne nastave*, Školska knjiga, Zagreb, 1982.
13. Manasteriotti, V.: *Prvi susreti djeteta s muzikom*, Školska knjiga, Zagreb, 1981.
14. Mjuzikl. (2017, ožujka 14). '*Wikipedija, Slobodna enciklopedija* https://hr.wikipedia.org/wiki/Mjuzikl
15. Očaravanje, *„Vjetar i trska“* 2016., URL: https://www.ocaravanje.com/vjetar-i-trska/
16. Peti- Stantić, A., Velički, V.: *Jezične igre za velike i male*, Alfa, 2009.
17. Ples. (2018, travnja 6). '*Wikipedija, Slobodna enciklopedija*. https://hr.wikipedia.org/wiki/Ples
18. Radio Merlin, 2018., URL: https://www.radio-merlin.com/gong-kupka-za-iscjeljenje/
19. Streličarski klub „Velos“, URL: http://skvelos.org/oprema-za-strelicarstvo/

20. *Stara svakodnevna pomagala,* Tradicija i običaji, 2009., URL: https://narodni.net/cmrk-ili-tikva-za-vodu-stara-svakodnevna-pomagala/
21. *Utjecaj glazbe na razvoj, emocije i socijalne vještine kod djece,* Klinfo, 2012., URL: http://klinfo.rtl.hr/djeca-2/skolarci/utjecaj-glazbe-na-razvoj-emocije-i-socijalne-vjestine-kod-djece/
22. *Utjecaj plesa na mentalno zdravlje i inteligenciju,* Plesna škola La Tynko, 2017., URL: http://plesna-skola.hr/ples-mozak-utjecaj-plesa-mentalno-zdravlje-inteligenciju/
23. Vlainić, M., Jovančević, M., 2009., *U ritmu djetinjstva, Dijete, vrtić i obitelj,*URL:file:///C:/Users/ljubsi/Desktop/56_DVO_8_U_ritmu_djetinjstva.pdf
24. *Zašto je ples idealna aktivnost za predškolce?*, 2013. URL: http://klinfo.rtl.hr/djeca-2/predskolci/zasto-je-ples-idealna-aktivnost-za-predskolce/